

Vergaderjaar 2009–2010

29 668

Beleidsplan Crisisbeheersing

Nr. 30 HERDRUK¹

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 juli 2010

Bij brief van 20 augustus 2008, Kamerstuk 29 668, nr. 24, bent u door mijn ambtsvoorganger geïnformeerd over de invoering van de dienst cell broadcast, als burgeralarmerings- en informatiesysteem en het voorstellen hiervoor een aanbestedingsprocedure te starten. Graag meld ik u de voortgang van de aanbesteding en de vervolgstappen.

Inleiding

Een moderne samenleving vraagt «state of the art» manieren van voorlichting tijdens risico-, ramp- of crisissituaties. Het huidige sirenenet biedt bij bepaalde calamiteiten echter te weinig mogelijkheden om efficiënt te kunnen waarschuwen. Om deze reden is de afgelopen jaren gezocht naar aanvullende en vervangende instrumenten. Dit instrument is gevonden in de cell broadcast technologie. Via dit moderne communicatiemiddel ontvangen mensen tekstberichten op hun mobiele telefoon. Via cell broadcast kunnen nauwkeurige handelingsinstructies worden afgegeven, hetgeen past in het beleid om de zelfredzaamheid van de bevolking te stimuleren.

Naamgeving

Bij de start van het project is als werknaam gekozen voor de term «cell broadcast». Cell broadcast is echter de benaming van de technologie die gebruikt wordt om de informatie via het mobiele netwerk te verspreiden naar mobiele telefoons.

Voor de uniforme (inter)nationale herkenning is in Nederland aan het systeem de naam **NL-Alert** gegeven, met als doel uniforme herkenning voor de bevolking te verkrijgen. Deze naam is gebaseerd op de afspraken die in Europees verband zijn gemaakt met betrekking tot de dienst cell broadcast (naamconventie). Besloten is om in alle landen dezelfde naam te gebruiken, voorafgegaan door de landenaanduiding. Daarnaast zijn in de Benelux de namen **NL-Alert** en **EU-Alert** vastgelegd als domeinnaam.

¹ I.v.m. het publiceren van de juiste versie.

Aanbesteding

In 2009 is de Europese aanbestedingsprocedure gestart voor NL-Alert. Na beoordeling van de aanbiedingen is de opdracht gegund aan het Nederlandse IT-bedrijf Centric en is een overeenkomst afgesloten. Ook met de overige partners in de keten, de mobiele operators KPN, T-Mobile en Vodafone, zijn overeenkomsten afgesloten. De overeenkomsten hebben een looptijd van 5 jaar met de mogelijkheid om 2 keer te verlengen met een periode van 5 jaar.

Centric fungeert als broker (tussenschakel) tussen de meldkamers en de operators. Alle uit te zenden berichten worden verwerkt door de broker en op de juiste wijze bij de operators aangeleverd. Dit is een volledig geautomatiseerd proces waardoor de snelheid van de berichtgeving naar de burger wordt gegarandeerd.

Veiligheidsberaad

Op 9 april 2010 heeft het Veiligheidsberaad ingestemd met de invoering van NL-Alert in de veiligheidsregio's. NL-Alert wordt beschikbaar gesteld aan de 25 regionale meldkamers (veelal bij de brandweer) en aan 5 nationale coördinatiecentra. Daarnaast dient er ook een organisatorische implementatie plaats te vinden. Het gaat hierbij om de wijze waarop het systeem aansluit bij de werkprocessen en -systemen in de meldkamer. Hiervoor moeten bestaande procedures en processen worden aangepast. Een derde element betreft het informeren van de voor crisiscommunicatie verantwoordelijke functionarissen en het opleiden van gebruikers van het systeem in de veiligheidsregio's (besluitvormers, voorlichters/communicatiepersoneel, meldkamerpersoneel en beheerders). Het opleidingsprogramma communicatieopleidingen wordt zo veel als mogelijk opgenomen in het reguliere opleidings- en oefenprogramma.

Implementatie

De dienst NL-Alert is volledig gebaseerd op de cell broadcasttechniek. Het stelt de overheid in staat om van zeer lokaal tot, indien noodzakelijk, nationaal de binnen een bepaald gebied aanwezige bezitters van een mobiele telefoon op de hoogte te stellen van ontwikkelingen in de openbare orde en veiligheid. Dit geldt ook voor bijvoorbeeld buitenlandse toeristen die in Nederland verblijven. Gelet op de enorme penetratiegraad van mobiele telefonie in ons land, is de verwachting dat bij een melding nagenoeg iedereen direct of indirect kan worden bereikt.

Van groot belang bij dergelijke mededelingen is de wijze waarop de ontvanger de boodschap interpreteert. De berichtgeving dient daarom zo eenduidig mogelijk te zijn en moet duidelijke handelingsperspectieven bieden. BZK voert om die reden met diverse partijen in Nederland, waaronder de TU Twente, TU Delft en de Universiteit Utrecht, overleg om te komen tot een database met voorgeprogrammeerde berichten, waarvan het gevraagde handelingsperspectief een belangrijk onderdeel uitmaakt. Hierbij wordt vooral gekeken naar de structuur, de opzet en het linguïstische deel van het bericht.

Ingebruikneming

NL-Alert zal eind 2010 technisch geïnstalleerd zijn in de veiligheidsregio's en twee nationale coördinatiecentra. Daarna zullen gebruikers opgeleid worden en vinden er praktijktesten plaats. Ook zal de burger op de hoogte gebracht moeten worden van dit communicatiemiddel. Dit geschiedt met behulp van een uitgebreide voorlichtingscampagne. Naar verwachting zal NL-Alert in het 2de kwartaal van 2011 operationeel in gebruik genomen kunnen worden.

Alerteringsfamilie

Naast NL-Alert zijn er diverse andere alerteringssystemen ontwikkeld en in verschillende stadia van wording dan wel gebruik. Voorbeelden hiervan zijn Amber Alert, Burgernet, SMS-Alert en Quick Alert. In tegenstelling tot NL-Alert maken deze systemen meestal gebruik van SMS-berichten en dienen deelnemers zich hiervoor aan te melden.

Het is niet alleen voor de burger, maar ook voor de bestuurders en de verantwoordelijke functionarissen in meldkamers en crisiscoördinatiecentra momenteel niet altijd duidelijk waarom er verschillende alerteringsystemen (weliswaar met andere doelgroepen en technieken) ingevoerd worden. Bij de meeste alarmeringssystemen dienen de burgers zich zelf aan te melden als deelnemer. Hierbij is geen eenduidigheid, met andere woorden alle platformen hanteren eigen aanmeldprocedures.

Er wordt naar gestreefd om, tegelijkertijd met de invoering van NL-Alert, te komen tot een «alerteringsfamilie» met dezelfde wijze van gebruik en beheer. Hierdoor kunnen bovendien betere afspraken gemaakt worden met de verschillende providers, waarbij uniformiteit, regie, beheersmatigheid en kostenefficiëntie bereikt kan worden.

Bij de opzet van een dergelijke «alerteringsfamilie» is het idee om aan te sluiten op bestaande diensten zoals momenteel in gebruik in de relatie tussen de overheid en de burger. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan mijnoverheid.nl dat voor iedere Nederlander uniek bereikbaar is via zijn of haar DIGID. In navolging van functionaliteiten zoals de WOZ en aangifte kan hier ruimte gemaakt worden van de persoonlijke voorkeuren rondom alerteringsberichten.

Investeringsimpuls ICT in maatschappelijke domeinen

Om de basisservice NL-Alert uit te bouwen naar een service die toegankelijk is voor alle burgers in Nederland en inzetbaar binnen alle (toekomstige) technologieën, is een subsidie toegekend door het EZ-programma «Investeringsimpuls ICT in maatschappelijke domeinen». Deze subsidie zal in de komende periode (3 jaar) worden aangewend om nieuwe producten/applicaties te ontwikkelen die burgers de mogelijkheid biedt op eenvoudige wijze toegang te krijgen tot NL-Alert. Daarnaast zullen er applicaties worden ontwikkeld voor speciale doelgroepen, zoals burgers met een visuele en auditieve handicap, analfabeten en de groeiende groep ouderen (> 50 jaar) die mogelijk moeite hebben met het gebruik van nieuwe technologie.

Europese afstemming

Nederland is wereldwijd voortrekker en het eerste land dat de cell broadcast-techniek invoert. Het is de bedoeling dat andere Europese landen volgen. Met dat doel is anderhalf jaar geleden een EU-werkgroep gestart met het uitwisselen van kennis en ervaring. Dit begint zijn vruchten af te werpen. In Zweden en het Verenigd Koninkrijk staan projecten voor invoering van het systeem op stapel en in onder meer Duitsland, Frankrijk en Polen worden binnenkort haalbaarheidstudies afgerond.

Daarnaast is Europese samenwerking van belang om fabrikanten van mobiele telefoons te stimuleren tot het op de markt brengen van telefoons die voor het ontvangen van cell broadcastberichten geschikt zijn. Over het algemeen zijn de oudere telefoons hiervoor in te stellen. Bij nieuwere devices, met name smartphones, is dit voorsnog niet mogelijk. Hiervoor moeten softwareaanpassingen ontwikkeld en geïmplementeerd worden. In Europees verband wordt gewerkt aan internationale standaardisatie zodat nieuwe telefoons NL-Alert standaard ondersteunen.

Europese implementatie is belangrijk. Zorg voor veiligheid houdt immers niet op bij de landsgrenzen. Hoe meer landen gebruik maken van de cell broadcast techniek, hoe effectiever deze kan worden ingezet. Om die reden wordt er in Europees verband bijgedragen aan diverse standaardisatieprocessen en overlegvormen voor de verdere ontwikkeling van applicaties voor verkeer- en weeralarmen, professionele gebruikers en multi channel ontwikkeling

Cell Broadcast wordt gebruikt binnen de GSM en UMTS technologie. Er zijn signalen dat een «all-IP» communicatienetwerk gaat groeien. Een onderzoeksproject wordt opgestart om een Mobile IP Service in te gaan richten. Dit onderzoek wordt gecoördineerd uitgevoerd met experts op het gebied van de telecommunicatie, de telecommunicatie industrie en de standaardisatie organisaties.

Concluderend kan worden gesteld dat met NL-Alert een goede stap gemaakt wordt in het informeren en alarmeren van de bevolking tijdens risico-, ramp- of crisissituaties. Of NL-Alert een groot succes wordt, zal met name afhangen van de resultaten die in Europees verband worden geboekt.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
E. M. H. Hirsch Ballin